

Я патэлефанаваў наўскідку ў некалькі аддзелаў ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі раёнаў краіны. Падкрэсьлю: нідзе не адмовілі, паўсюль былі работнікі, што з годнасцю прайшлі выпрабаванне на першым месцы працы, бо і зарэкамендаваць сябе паспелі, і расці пачалі, і прыкіпелі да калектываў, што паспелі стаць роднымі. Пазнаёмцеся з маімі суразмоўцамі, караценькія маналогі якіх звернуты да сённяшніх маладых спецыялістаў, што толькі спрабуюць станавіцца на крыло.

Альтанка для чытання

Лілія Туручко родам з Кобрына. У 2012 годзе "бюджэніцай" скончыла факультэт інфармацыйна-дакументных камунікацый БДУКІМ. Год адпрацоўвала ў бібліятэцы Мінскага гандлёвага каледжа. У 2013-м стала бібліятэкарам першай катэгорыі Кобрынскай цэнтральнай райбібліятэкі. Цяпер — загадчык аддзела абслугоўвання і інфармацыі дадзенай установы. Летась прайшла перападрыхтоўку ў сталічным Эканамічным універсітэце, набыла спецыяльнасць эканаміста-менеджара. Але прафесію мяняць не збіраецца.

— Адчуваю сябе ў сваёй талерцы, — запэўнівае Лілія. — Гэта — галоўнае. Прынялі мяне з душой. Як, дарэчы, і яшчэ чатырох маладых спецыялістаў, што прыйшлі ў бібліятэку амаль адначасова са мной. Адразу з'явілася жаданне паказаць сябе з самага лепшага боку. Гэта нармальнае жаданне для творцы. Так што парада да маладых работнікаў культуры ў мяне адзіная: не баяцца заявіць аб сабе і пацвердзіць словы справай. Не хачу хваліцца, але мяне ўжо праз год кіраўніцтва аддзела ўзнагародзіла граматай за пазнаёмчы ў працы і за актыўную жыццёвую пазіцыю.

Чым мы, маладыя бібліятэкары, узялі? Нестандартнай прапагандай кнігі. Гэта былі не сумныя лекцыі, а маштабныя шоу ў школах і каледжах, дзе мы займаемся тэатралізацыяй і сьпяваем разам з моладдзю горада, якую прыцягваем да сумесных дзеянняў праз сацыяльныя сеткі. (Я асабіста сумяшчаю бібліятэчную справу з тым, што спяваю і сольна, і ў трыя "Арнамент".) Цяпер на но-

Не будзем шукаць адказ на пытанне "Колькі маладых спецыялістаў не даязджаюць штогод да першага рабочага месца?". Няма сэнсу. Нават калі і знойдзем "дэзерціраў"... У дадзеным выпадку пытанні хутчэй узнікаюць у адрас навучальных устаноў, што іншым разам набіраюць студэнтаў ці не з вуліцы. Безумоўна, частка таленавітых выпускнікоў вырашае працягнуць навучанне па профілі. Дай ім Бог. Астатнія дыпламаваныя (што не даехалі і не даедуць) будуць працаваць па спецыяльнасці хіба што пад прымусам, што цалкам выключае любыя праявы творчасці. Нам гэта трэба? А гаворка сёння пра тых, хто ўчора занёс у райцэнтраўскі інтэрнат чамаданы, а сёння ўпершыню прыступіў да выканання працоўных абавязкаў і не надта ведае, як сябе паводзіць, каб працаваць не на згубу сваіх і чужых нерваў, а на ўласны аўтарытэт... Рэдакцыя вырашыла, што такім маладым спецыялістам ад культуры якраз дарэчы прыдадуцца парады тых бібліятэкараў ды клубнікаў, што пасля адпрацоўкі засталіся там, дзе і пачыналі творчую кар'еру.

Яўген РАГІН

Чужых талерак нам не трэба! Як сваю знайсці?..

Інструкцыя па адаптацыі сённяшніх маладых спецыялістаў ад маладых спецыялістаў учарашніх

се ў нас, да прыкладу, гарадская акцыя "Малады чытач года".

Дадае аптымізму і тое, што старшыня гарвыканкама Аляксандр Зазуля заўжды ідзе нам насустрач. Гэта па яго ініцыятыве ў пешаходнай зоне Кобрына ўзнікла Альтанка для буккросінга. Там не толькі кніжку можна ўзяць, але і проста пачытаць стала модным... Так што, паўтараюся, будзьце смелымі ў сваіх творчых пачынаннях! Гэта сумныя нічога, апроча суму, не выклікаюць, а вас абавязкова заўважаць!..

Зазірнуць у "Калейдаскоп"

Андрэй Чабан — з Докшыцкага раёна. Скончыў Віцебскі дзяржаўны каледж мастацтваў і Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Пятра Машэрава (спецыяльнасць — музычнае мастацтва). У 2008 годзе пачаў працаваць акампаніятарам Докшыцкага ГЦК. На сёння — мастацкі кіраўнік народнага калектыву эстраднай студыі "Калейдаскоп", што дзейнічае пры Докшыцкім гарадскім цэнтры культуры. Грае на акардыёне, і не толькі па нотах. Калі я патэлефанаваў Андрэю, ён знаходзіўся ў водпуску, але не на пляжы песціўся, а ў студыі гуказапісу рыхтаваўся да Дня горада, што мае адбыцца ў верасні. Хлопец таксама з тых, хто гатовы працаваць і па выхадных.

— Люблю абраную справу, —значае Андрэй. — А сапачатку ўсе маладыя, па сабе ведаю, пачынаюць на першым месцы працы спрабаваць качаць свае правы, напрыклад, наконт працягласці рабочага дня. Дык вось, кажу сённяшнім пачаткоўцам ад культуры: падобныя спрэчкі — дарэмныя, бессэнсоўныя. Я зразумеў: у культуры няма часавых абмежаванняў. Працуем іншым разам зранку і да глыбокай ночы. Чым не доказ таго, што мы пастаянна патрэбны людзям? І мне падобаецца гэты рытм. Так, варта штодня даказваць, што ты — прафесіянал, што ты — здольны на многае...
У "Калейдаскопе" — каля 15 чалавек. Хтосьці прыходзіць і сыходзіць, а хтосьці застаецца на доўга. Мы часта гастроліруем з

Лілія Туручко: "Будзьце смелымі ў сваіх творчых пачынаннях! Гэта сумныя нічога, апроча суму, не выклікаюць, а вас абавязкова заўважаць!.."

Андрэй Чабан: "У культуры няма часавых абмежаванняў. Працуем іншы раз зранку і да ночы. Чым не доказ таго, што мы патрэбны людзям?"

Ніна Баклушына: "Натхненне біла праз край, і на гэтай хвалі паехала ў Мінск. Адразу скажу, нічога ў мяне там не атрымалася. Засумавала па сцэне".

Ніна, — я была на такой хвалі творчага ўздыму, што падавалася: скару любую вяршыню. Таму ў пошуку далейшага творчага ўдасканалення з'ехала ў Мінск. Але спачатку распаваду пра тое, чаго дамаглася ў сваім Дзятлаўскім РДК. Пачала арганізоўваць, да прыкладу, вечарысустрэчы маладых спецыялістаў раёна. Рэгулярна сустракаемса, знаёмімся, кантактуем з кіраўніцтвам раёна... Ведаю, што дзякуючы такім сустрэчам шмат сямейных пар з'явілася... Яшчэ адна прымудка: штогадовы конкурс "Грацыя і талент" па вызначэнні лепшых маладых работнікаў з усяго раёна. А яшчэ стварыла дзявочы вакальны гурт, дзе і сама спяваю... Словам, натхненне біла праз край, і на гэтай хвалі паехала ў Мінск. Адразу скажу, нічога ў мяне там не атрымалася. Засумавала па сцэне. Дый будучы муж прымусіў вярнуцца.

Прынялі мяне зноў без праблем, бо ведалі мае здольнасці. Прапанавалі ўзначаліць СДК у аграгарадку "Раклевічы". Пагадзілася і не пашкадавала. Ад Дзятлава вёска знаходзіцца непдалёк. Дом культуры нядаўна адрамантаваны, апаратура — неблагая. Дый заробак у сельскіх работнікаў культуры вышэйшы. Так што я шчаслівая. А маладым магу параіць адно: пабольш энтузіязму ў творчых пачынаннях. Калі вакол — спрэс аднадумцы, усё павінна атрымацца...
Узяць адказнасць на сябе

Вось такія, вельмі шчырыя маналогі пра сябе і культуру, пра здабыткі, памылкі і шлях да ўсведамлення асабістай ролі ў захаванні нацыянальнай культуры.

Звярніце ўвагу на партрэты герояў гэтага матэрыялу. Дзве дзяўчыны, адзін хлопец: маладыя, прыгожыя, не баяцца быць упэўненымі. У кожнага — свае напрацоўкі, свае перспектывы... Кажуць, чалавек выбірае прафесію, а не наадварот. Па-мойму, не надта дакладна. Так, спачатку мы яе выбіраем, але потым прафесія пэўны час прыглядаецца да нас. Прыслухоўваецца, "абкатвае", прыціраецца... Вельмі важны момант. І пасля яго, на мой погляд, магчымы тры варыянты. Першы: чалавек разумее, што памыліўся з выбарам справы. Другі: ён становіцца часткай калектыву, не горшай і не лепшай, выконвае свае абавязкі і сумее, сумее, сумее... Трэці: малады спецыяліст імкліва становіцца неад'ёмнай часткай калектыву, і калектыў, адчуўшы ўплыў "каталізатара", паскарае рытм дзейнасці, паступова, але якасна мяняецца, "амаладжаецца", нават хранічна сумныя пры гэтым крыху веселяюць. Падаецца, сёння мы гаварылі пра трэці варыянт. Пра тых, хто працуе за траіх і атрымлівае задавальненне ад творчасці.

Атрымліваецца, рэцэпт замацавання ў прафесіі вельмі просты: не баяцца ўзяць адказнасць на сябе і ведаць, чаго ты хочаш..

Я дамовіўся з Ліліяй, Андрэем і Нінай, што буду падтрымліваць з імі рэгулярную сувязь. Хто ведае, колькі яшчэ цікавых тэм падкажуць гэтыя маладыя практыкі, якія зусім нядаўна былі зялёнымі пачаткоўцамі. І колькі яшчэ выпрабаванняў-выкрунтасаў прыгатаваў для іх няпросты творчы лёс? Пажывем-пабаячим.

ф о т а ф а к т

Эфект Рэйтана

У вёсцы Грушаўка Ляхавіцкага раёна Брэстчыны адбылося традыцыйнае раённае свята фальклорнага мастацтва "3 крыніц спадчынных", якое, сярод іншага, паяднала ў кантэксце і гістарычную постаць Тадэвуша Рэйтана. Сваім бачаннем імпрэзы і перспектыву развіцця сядзібнага комплексу падзяліўся адзін са сталічных гасцей імпрэзы — кінарэжысёр Уладзімір Арлоў. Чытайце на старонцы 5 у рубрыцы "На маю думку...".